

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Pokrajinski strankin zbor v Celju.

(Dalje.)

S tem dopisom je »Zarja« skočila jeseniškemu delavstvu v hrbet. Izgleda, kakor da ga pisal dr. Pavliček (medklic: Mihevc!) z namenom, vzeti delavstvu pogum in ga z lažjo prisiliti na kolena pred podjetnikom S takimi ljudmi Jeseničani ne maramo imeti posla.

Sodr. Fr. S v e t e k: Dovolite, da po fasnim samo eno izmed neumnosti, na katere hoče ta članek loviti delavstvo. Češko železo, ki je konkuriralo z jeseniškim že prej, ko je bilo 100 K vrednih še 2 švicarska franka, se uvaža baie zdaj za 3 K na kg ceneje, ker je krona padla in velja 100 K samo še 1.40 švicarskega fr. To je velikanska neumnost. Kadar naša krona pade, jih je treba dati več za češko železo, ne pa manj. Dokler torej tovarna ne poviša delavskih mezd za toliko, za kolikor je krona padla, ima lažji boj s češko konkurenco, ne pa težjega, in večji dobiček, ne pa manjšega.

Sodr. Martin U m e k (Brežice): Soder Uratnik je rekel, da je letošnji verifikacijski odbor postal povsem pravilno, lanski pa nadvse slabo. Toda tudi lanski kongres je dal glasovalno pravico vsem organizacijam, tudi tistim, ki niso obračunale, čeprav je soodr. Bernot protestiral. Ko je potem na lanskem kongresu prišlo do tega, da se je povedala resnica, so mariborski sodrugi odšli. »Naprej« res ni bil vedno na mestu, čemur pa so vzrok razmere.

Čudno pa je, odkod jemlje »Zarja« denar, da more pošiljati list zastoni. Naloga

sodr. Bernota pa bi bila, da bi že l. 1920. na strankinem zboru napravil red. (Medklici: »Ni imel moči!« »Ni imel organizacijel«)

Sodr. Zv. Bernot: že leta 1920. sem opozoril na to, toda zbor je verjel Kristanu, ki je rekel, da bo denarja kakor črepini!

Sodr. Martin Umek (nadaljuje): Ant. Kristan je tudi rekel, da bomo dobili nekaj milijonov iz Češkoslovaške za KDZ (medklic: holandske goldinarje!)

Sodr. Josip T o m c (Kočevje): Tisti, ki l. maja ni prišel v Ljubljano k zapri-segi nameščencev bolniške blagajne, še ni bil eno leto v bolniški blagajni, zato tudi ni mogel biti definitivno nastavljen. (Medklici: »To ni res!«) Da se je sklical l. maja sestanek nameščencev bolniške blagajne, pa je vzrok nekdo drugi!

Sodr. Melhior Č o b a l (Zagorje): Moj prejšnji govor ste napačno razumeli. Jaz ne zagovarjam zarjanske taktike. Kocmur ni bil vzrok, da se je sklical sestanek nameščencev bolniške blagajne l. maja. Bil sem že takrat v sosvetu bolniške blagajne in on je molčal, ker je bil v nevarnosti, da ga demokrati vržejo. (Medklici: Lepa reč! Živahni ugovori).

Ni res, da sem očital soodr. Krušiču, da je šel v Mežiško dolino brez povabila.

Prepričan sem, da kakršne bogove ste imeli popreje, take bogove imate sedaj v drugih osebah.

Sodr. Ivan K r u š i č (Trbovlje): Ali smatra zbor Bernota za boga? Ali bodo

citiram, se je celo zaletel s svojo preobloženo glavo v to globoko zamišljeno delo in sklenil, da je staro, kakor je star človeški napuh. Če bi bil povedal, da je staro, kakor so stari njegovi zastareli možgani, bi mu morda tudi jaz verjel.

Mi pa, ki nimamo potrebnega denarja, da bi si privoščili tisočletno kroženje po vsejmirju — česar nam nihče ne bo zameril — prebrskamo vse žepe, zberemo, kar je pustila draginja, kupimo vozni listek do Amerike — lahko bi krenili tudi na Angleško, v Francijo ali še kam drugam, da, še celo doma bi lahko ostali — vozimo se nekaj dni po morju in izstopimo v New-Yorku ali Washingtonu, seveda tam že iz vlaka, da se ne bo spodtaknil kritik, češ, zemljepisa ne znajo. Vsak naglavec pri nas ve, da so tam kralji, ki nosijo na glavah železne, bakrene, petroleiske in druge krone, da so to možje, ki drže v svojih rokah zlata, srebrna in z demanti okrašena žezla, ki imajo v svojem obširnem kraljestvu večjo moč in več poslušnih državljanov kakor pravi kralj.

Stopimo v zakajeno tvornico, kjer stojte jekleni stroji in v ritmičnem ta tu s

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Cek. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 15 Din, za inozemstvo 25 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

delegati glasovali tako, kakor bo on hotel, ali kakor bodo sami hoteli?

Sodr. Zv. Bernot: Ugotoviti moram, da ne vem, ali je debata o zaupnici ali o poročilu ter o resoluciji, ki odklanja ptujski predlog. To je radi glasovanja treba vedeti. Smatram za najvažnejše, da se govori izčrpno o dosedanem delu. Tu ne gre za zaupnico, ki jo bodo dale šele volitve novega odbora, temveč le za ab-solutorij, za odobritev dosedanjega dela. Važno pa je tudi, da se opozicija izpove.

Načelo se je tudi vprašanje bogov. Ali je v stranki odločujoč predsednik ali tajnik, ali je odločujoč odbor?

Nikdar nisem napravil nobene stvari brez sklepa. Kvečjemu, če kakega sklepa nisem izvršil radi pomanjkanja časa ali slabih financ.

Mem tremi sodrugim v opoziciji je tudi bog, ki je lansko leto zmešal verifikacijski izid.

Sodr. Čobal trdi, da smo v »Napreju« vodili umazan osebni boj in za dokaz navaja članek »Svoboda«. To je trdil že tudi prej in v »Napreju« smo mu odgovorili. Prosim, da mi zbor dovoli prečitati oboje.

Zbor dovoli, govornik čita: **Svoboda**. Socializem se je pričel na Slovenskem z bojem za svobodo. Potreben je bil ta boj in je še danes potreben. Toda kakor ga danes mnogi razumevajo precej napačno in mislijo, da zaradi svobode ne smemo zameriti koritarjem in da je omejevanje svobode in terorizem, če jih stranka izključi, tako in še vse bolj napačno so razumeli svobodo v starih časih. Imeli so svobodo pihančevanja, in če jim je kdo kaj očital, so mu rekli moralist. Če jim je

težaki, ki so jim saje in potne srage razorale prezgodaj ostarela lica, kujejo in pretaplajo železo, gradijo lokomotive in parnike, električne vozove in avtomobile; zopet drugi oblačijo milijone postopancev v svilo in dragocene tkanine, pošiljajo razgaljenim, do mozga pokvarjenim nesramnicam olja in dišav, da si namažejo z njimi gnila telesa in skrivajo pred svetom svojo sramoto; tretji kopljejo globoko v zemlji kakor črni črvi brez solčnih žarkov in čistega zraka premog, ki ogreva mastna telesa rejenih neljudi v človeški obliki, sveti v sijajnih palačah in marmornatih dvoranah, kjer se zvija napuh in živalska strast in plešejo v razuzdanih nočnih orgijah, kjer igrajo simfonični orkestri divne melodije in razvnmajajo kri omamljene družbe, sveti v gledališčih, kjer se šopirijo v mehkih ložah napudrane in parfimirane ženske in kažejo svoja gola prsa in pleča, kakor da so prinesle svoja telesa na trg, češ, glej, mehko je, tonlo, prijetno, omami te, kupi, objemi, uživaj!

Na odru pa se zvijajo in stopajo hlapci te razuzdane od strasti in uživanja opija-

R. U. R.

(Dalje.)

(Prispevek h kritiki.)

Organizirali so po celem svetu zatirane in izkoriščane sužnje in napovedali svojim zatiralcem neusmiljen boj. Ko so pobili vse ljudi na svetu, je prišla na vrsto tudi Rossumova tvornica. Ravnatelj in drugi gospodje so se zabarikadirali v glavnem poslopiju, okrog so napeljali močan električni tok, sami pa so v strahu in trepetu pričakovali, kaj se bo zgodilo. Po kratkem boju so roboti vdrli v palačo in pobili še zadnje ljudi, le enemu, ki je vedno čutil z njimi, ki so se mu smilili tudi takrat, ko še niso mislili z lastnimi možgani, so prizanesli. Nato sledi pretresljiva doba brez ljudi, prošnje in grožnje robotov edinemu človeku, naj jim odkrije tajnosti človeškega mišljenja in končno ljubezen robota-moškega in robota-ženske, in novo, prerojeno življenje. To je kratka vsebina Čapkove drame in naša kritika jo je v pretežni večini z raznovrstnimi modernimi priveski, ki pa stvarno ničesar ne spreminjajo, dobesedno tudi razlagala; mož pa, čigar besede

zmanjkalo denarja, so ga vzeli iz žepa, v katerem so nosili organizacijske prispevke in če je zahteval kdo račun, so mu rekli, da je policaj, ki stika po tujih žepih in da misli na goljufijo, ker je sam goljuf. Če so videli kje kako žensko krilo, so mislili, da jim daje svoboda pravico pustiti vse, shod, sejo, delo sploh — in begati za tistim krilom, pa tudi za vsakim drugim. Tudi na cesti so pobrali prodajno žensko in jo vlekli ne v svoje, v tuje stanovanje, v javno sramoto svojemu svaku in njegovemu prijatelju. Svoboda je pokrila vse to s plaščem pozabljivosti. Delavstvo je pa s časom le začelo čutiti, da ni vse v redu. Zapodilo je take voditelje in si izbralo ljudi, ki niso pijanci, ki vodijo račune in ki ne begajo za vsakim krilom. Izključeni pa so se pritožili pri »sodrugih« pijancih, kakršen je Pisek v današnjem podlistku, ki bo v prihodnjem očital Jermanu: »Mi te redimo!« Človeka, ki ne pije, so obtožili, da je moralist, tistemu, ki zahteva točne račune so rekli goljuf, tistemu pa, ki ne leta za ženskimi krili, so rekli babjek. — Razloček med staro in novo svobodo je precejšen, težko, da pride kaj kmalu do — sloge.

Sodr. Čobal je poslal nato naslednji popravek, ki je bil objavljen obenem z našim odgovorom v »Napreju« 22. decembra 1922 in ki se glasi: Prejeli smo: »V listu »Naprej« z dne 14. decembra t. l. št. 281. ste priobčili na 4. strani pod naslovom »Svoboda« notico, da so štari socialisti napačno razumevali svobodo. Podtika se jim, da so bili sami pijanci, nepošteni ljudje bodisi v moraličnem, kakor tudi v gospodarskem oziru. Da omenimo na splošno, notica je taka, da se smatra vse starejše sodruge za ničvredne ljudi. Proti taki pisavi vlagamo podpisani najodločnejši protest. In če je med nami podpisanimi kdo takšen, ga imenujte po imenu. Ne pa, da nas obrekujete pavšalno in dajete javnosti migljaj, da nas sumniči nepoštenega dejanja. Prosimo, da ta naš dopis dobesedno objavite in nad nami storjeno krivico popravite. — Zagorje, dne 14. decembra 1922. — Melhior Čobal, Jurij Arh, Anton Ule. — Sodr. Čobal se moti, če misli, da se morajo čutiti prizadete vsi starejši sodrugi. Nikjer ni bilo govora o »sa-

njene družbe in služijo za siromašne krajarje umetnosti, ki je tako gola in ostudna kakor družba, ki jo je poslala na oder, ki jo je plačala zato, da pljuje resnici v obraz in dviga v oblake laž, hinavščino, podlost, pokvarjenost in vara ljudi, ki hrepene po pravi umetnosti, ki iščejo resnice, pa je ne smejo najti, ker je bogata družba kupila njihove duše in telesa.

Sveti ta premog, ki nosi globoke vtiske žuljavih rok težaka, v cerkvah kjer je električna luč v pozlačenih kandelabrih pogasila voščene sveče, kjer igrajo vojaški orkestri in bučeče orglje, kjer se žge kadilo v srebrnih kadihnicah in žrtvuje vino v zlatih kelihih, kjer se klanja o pred oltarjem v svilene tančice in pozlačene toge zaviti ljudje — komu? Kristu, ki je bil rojen kot največji siromak v jaslicah na slami, ki je hodil bos in v preprostem plašču po svetu, ki je v trpljenju in pomanjkanju spoznal resnico, pokazal ljudem pot, po kateri naj hodijo, da jim bo življenje na zemlji lahko, ki je učil ljubiti bližnjega in ni oznanjal verskega in narodnega sovraštva, ki je za resnico izkrvavel na križu, kamor so ga pribili sovražniki njegove čiste, vzvišene ideje. (Dalje prih.)

mih« pijancih itd. Niti so dr. Čobala nismo mislili vtakniti mednje. Pač pa ga bomo zdaj vtaknili, ko se je oglašil. Pa ne med pijance itd., temveč med njih zagovornike. 1. Ali nam ni so dr. Čobal nikdar očital moralizma? 2. Ali ni nasprotoval našim javnim računom? Saj je s sodrugom F. U. še zdaj pristaš tajnosti in diplomacije! 3. Kar je pa najvažnejše glede na citirano notico, to je tretja točka. Sodr. Čobal ve, da so za vsemi tam navedenimi očitki konkretna dejstva. Vendar ni nikdar nastopil proti njim, pač pa je govoril o nekaterih nemoralnostih našega tajnika o priliki seje Delavske zbornice. Nam bi bilo ljubše, da bi to pisal v »Napreju«, da se more človek braniti. Dalje ve o nesramnih in neresničnih napadih v »Zarji«, pa ni poslal tja nikake podobne izjave. Šele ko se v »Napreju« branimo, šele to mu je neljubo. Pa mu bo še bolj neljubo postalo, če bo stal še dolgo na strani »Zarje«.

(Dalje prih.)

SESTAVITE VOLILNE ODBORE!!

KARLO KOCJANČIČ, Maribor:

Ne bodimo vosek!

(Dalje.)

Tretja malenkost je ta, da so Mariborčani preko vseh sklepov vseh inštant in pravil in ne da bi kot zavedni socialisti počakali na zadnji sklep bližnje vrhovne inštanca — kongresa, ustanovili nepotrebno posebno glasilo, ki bi naj po njihovih lastnih napisanih in govorenih izjavah izpodrinjalo drugo strankino glasilo!! Kdo ima pravico zahtevati potem od kongresa rokavic za takšne gole roke in govoriti o malenkostnih diferencah?

Četrta ločitev se zadeva ob vprašanje, ali sme socialistična, javna in ljudska stranka, ki zahteva povsod jasnih računov, svoje račune — tudi v prenesenem pomenu — skrivati pod prte diplomatičnih zelenih miz, in ali so socialističnemu časopisju — časopisju resnice in pravice — dovoljene dobro premišljene pavšalnosti, zavedne laži in obrekovanja. Naše stališče v tem vprašanju je neomajeno in tudi zadnji kongres ga je ponovno soglasno odobril. A, glejte, separatistična »Volksštima« je še pred nekaj dnevi neka naša poročila, ki jim neresnice ni mogla dokazati, prokleta preprosto napsovala z »infamnimi« samo zato, ker smo se čutili dolžne okrcati neke nerednosti, ki niso bile naše, da ne bi grehi posameznih oseb padli na celo gibanje! Ali je boj resnice proti laži ničvreden nič, prijatelj F. S., in ti ni bilo takrat, ko so tebe kakor mene in druge proglašali za lopove, pijance, bebec, plačance in lažnjivce, brez dokazov, tako pri srcu, da je z organizacijo, ki trpi podobne metode, dokler jih trpi, vsak sporazum sploh nemogoč?!

To je ena plat. Druga se pa tiče trditve, da ne igrajo osebna vprašanja vsaj na naši strani nobene vloge in da nam je vseeno, kakšne predstavnike si voli mariborski proletarijat. Kaj pa se to pravi? Sodrugi, vendar nisi imel doslej toliko opravka z najrazličnejšimi smetmi samo zato, da si prišel končno do uljudnega spoznanja: ne smet, ampak veter je vir vseh smetišč! Nak, za tako uljudnega te ne smatram, pa čeprav bi mi ti sam tisočkrat nasprotno zatrdil! In kaj se to reče da bo stranka mirno trpela kateregakoli predstavnika Mariborčanov? Ali ga bo smatrala tudi za svojega predstavnika, kadar bo o njem doležno vedela, da je s

svojo osebo gibanju v neizmerno škodo, ali bo moralno zopet tako nizko padla, da ji bo vseeno, če bodo imeli Ljubljančani za svojega predstavnika kakega kapitalista à la Tone Kristan poleg nagradarjev in črnosuknježev à la Prepeluh, Kocmur itd., Mariborčani pa kakega urednika klerikalne »Straže« (kakor ga sedaj imajo), kakega poslanca, ki se je po vrsti poskušal že v vseh strankah, od »socialpatriot-skih« preko »komunistične« in »centrumaških« do naše svetle in čiste SSJ, da se odpočije v njenem okrilju? Ali pa kakšnega zaupnika, ki se spozabi nad sirotami in vdovami Zaloške ceste s tem, da zadrži njihovemu strašnemu položaju namenjeno posebno izdajo »Napreja« samo zato, ker njemu ne ugaja? Ali pa kakšnega profesoria, ki se organizira šele tedaj, ko mu zablešči v bodočnosti možnost postati tiste SSJ kandidat, dočim je prej gledal organizacijo zviška s ceste skozi vrata, in dokumentira še pozneje svoje socialistično prepričanje s tem, da pravi, dobra teorija je eno, a praksa je drugo? Itd. Itd. Sodrugi F. S., moj ljubi sodrug F. S., ne vzemi pregrdo, če me nekaj na tem mestu sili vzklikniti dobro, znano primer: O vi v copatah stopajoče frajlice!

Semkaj spada tudi poglavje o krivicah. Jaz se ne strinjam, da bi si morali iskanje krivcev prihraniti le zato, ker bi nam vzeli preveč časa, ko se nam pa mudi v hitro združitev. Predvsem mislim, da so krivci krivi ločitve, drugič si predstavljam, da postanejo krivci po zopetni združitvi krivi lahko druge ločitve. Če jih takrat, kadar je e čas, en iz-kotimo in postavimo na sonce. Ali pa te je bilo, dragi F. S., pri tem odstavku malce strah, da je morda na naši strani kakšen krivec, ki mu nisi samo iz prijateljske ljubezni hotel s svojo pomočjo prirediti kako blamažo? F. S., nič se ne boi — ti nisi krivec, okoli tebe jih tudi ni, ja z stojim zase, pravilnik pa se naj sam brani...

»Kakor prepušča stranka ostalim okrožjem samoupravo, tako tudi Mariborčanom.« To je prav, ampak pozabiti ne smemo kar vnaprej, da smo hoteli to samoupravo Mariboru že davno dati, da je pa Maribor ni hotel rednim potom, temveč si jo je vzel rajši kar po najkrajšem — to je sam, kjer se seveda sodelovanje v socialističnem smislu z drugimi socialističnimi organizacijami in s socialistično celoto preneha. Bogme, če je po takem dogodku sedaj naša dolžnost, da prvi iztegnemo roko v spravo, potem smo stranka, ki noče biti iz trdega železa, temveč iz sentimentalnega voska in bo šla ta stranka isto pot, kakor so jo šle vse druge pred njo: pridrha vroč veter in jo raztopi. Brez sentimentalnosti...

(Dalje prih.)

Politične vesti.

+ Volilna vlada — vlada volilne reakcije! V nedeljo so imeli ustanovitelji nameravane »Proletarske stranke« v Belgradu konferenco, ki jo je policija enostavno razbila. Komunistični voditelji so navzlic temu sklenili novo stranko predložiti notranjemu ministru v potrdilo, a če bi je ta po svojih prejšnjih izjavah ne hotel priznati, tedaj bi dali svoji masi proste roke voliti za tiste stranke v opoziciji, ki zavzemajo najstrožje stališče proti radikalcem. To je bilo dovolj. Drugega dne popoldne so na belgrajsko policijsko ravnatelstvo pozvali celo vrsto najbolj znanih proletarskih voditeljev, med njimi Kaclero-

viča, dr. Topaloviča, Mošo Pijada itd. ter jim naznanili, da so na temelju zakona o zaščiti države aretirani! Notranji minister Vujičić je še isti dan na seji ministrskega sveta o dogodku poročal, obenem pa o tem, da je odločen zabraniti vsako listo, na kateri bi sodelovali pripadniki bivše komunistične stranke. Podrejene oblasti da so že prejele naredbo, ki se tiče striktnega izvajanja zakona o zaščiti države. »Proletarska stranka« je torej definitivno pokopana, njeni voditelji so pod ključem, a zblazneli »narodov blagor« je znova zaplesal divji kankan, ki ga je bil pred tremi leti izumil nad razbitim truplom jugoslovanskega proletariata. Kako se bo končalo — to bomo videli. Pribiti pa moramo že danes to resnico: iz razbitega proletariata je en del še našel novo moč v sebi in je začel stopati — dočim si je polovica nekdanj enotnih buržoaznih plesalcev že položila nogo.

+ **Uradniške doklade** še vedno rešujejo. Finančni minister je predsedniku uradniškega združenja izjavil, da se strinja z zenačenjem dražinskih doklad, kakor so to zahtevali na uradniškem kongresu v Splitu. Gre samo za določitev vsote povišanih doklad. Rešujejo torej — rešili niso še nič.

+ **Hrvaška avtonomistična sokolska društva** in še par drugih je vlada razpustila. Ta kšeft z državljansko svobodo ji je, kakor videti, že popolnoma prešel v meso.

+ **Frankovci** so tudi doživeli svojega razkolnega mačka. Strankin predsednik je podal 15. t. m. izjavo, da nima nobene zveze s tistimi frankovci, ki so se začeli pogajati z radikalci.

+ **Da bi se Protičevci in Pašičevci** pri teh volitvah še kdaj znašli na eni listi, tega po dogodkih zadnjega časa itak ni bilo več pričakovati. Sedaj je »Samouprava«, glasilo Pašičevega glavnega odbora radikalne stranke, za nameček objavilo v nedeljo še obvestilo vsem priključenim organizacijam, da je kompromis med oficialno stranko in Stojanom Protičem sploh nemogoč.

+ **Nota**, ki sta jo izročili Mala in Velika antanta madžarski vladi radi hujškanja horthyjevskih banditov proti sosedom, je budimpeštanske politične kroge kar pomočila. Tako poročajo. Eni so divji, da tuji posegajo v madžarsko neodvisnost, drugi upajo na mirno poravnavo. Vlada daje prav prvim in drugim, ker izjavlja, da bo na vsak način vzdržala red in mir, na drugi strani pa da ne more omejiti svobode tiska in govora (namreč šovinističnega, ker za pacifistično in socialistično svobodo skrbijo niene banditske tolpe). V Belgradu sprejema kralj v avdienco vojnega ministra.

+ **Pol ure** je zastavkalo 15. t. m. predpoldne zahodno-nemško delavstvo v protest radi zasedbe ruhrskega ozemlja po Francozih.

+ **Litvanski vstaši** so zasedli v ponedeljek dopoldne Memel. Med Litvanci in francoskimi četami, ki so se nahajale v mestu, je prišlo do malih prask. (Za Memel še ni določeno, kam spada, gre torej za nekako fašistovsko akcijo).

Dnevne vesti.

Pokoinski zavod za nameščence si zida z našim denarjem v Ljubljani kolasalne in luksuzne palače, kjer se bo razkošno šopirila izbrana gospoda, nam članom pa, ki moramo nositi zavodu svoje

težko prislužene tisočake, ne dá niti pravil, ampak si nai ili nabav' mo za 60 kron. ako hočemo zvedeti, če imamo pri tem zavodu poleg samih dolžnosti tudi še morda kako pravico! Prav pošteno izžemanje! — **Zasebni nameščeneec.**

Sodrug, čitajte! Dnevno od 19. ure naprej so v prostorih uprave »Napreja« v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6./I. (čez dvorišče) na razpolago različni dnevniki, tedniki, mesečniki itd. iz tu in inozemstva. Zato uporabite priliko, ki se vam nudi, obrnite zaduhlim gostilnam in kavarnam hrbet — rešite se nepotrebnih izdatkov in izobražujte se. **V zavednosti in izobrazbi je naša moč.**

Slovenska Matica naznanja, da je v njeni založbi pravkar izšlo: **Kazalo krajev na zemljevidu slovenskega ozemlja.**

V večerajšnjem nadaljevanju članka »Ne bodimo vosek!« beri v 2. koloni, vrsta 19. »nezadovoljen« namesto »zadovoljen«.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo opozarja, da se bo vršila prihodnja javna odborova seja v sredo 17. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma.

Delavci! kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovarov **Peter Kozina & Ko., Tržič**, ki so najboljši in najcenejši in ker s tem pomagate k zaslužku lastnih sodrugov. Glavna zaloga na drobno in debelo, **Ljubljana. Breg 20.**

Maribor.

Slikica, Športni klub »Mak«, prejšnja »Rdeča enajstorica«, je bil delavski in socialistični športni klub. Nihče ne more o tem dvomiti. Te dni je prešel z večino moštva ter s šili in kopiti v nemškonalni »Rapid«. Zaradi inventarja pa stvar še ni končana, ker bi moral baje po nekih štatutarnih določbah pripasti »Svobodi«. To so zelo žaltave reči in živo luč mečejo na mariborske razmere. Tu je zelo dosti socializma — bog ne daj se ga dotakniti! Vsi se še dobro spominjamo, kako nas je nekoč mila Špela »Enakost« našeškala, ker nismo mogli držati jezika, da nima socializem nikjer navade korakati za regimentskim tingeltanglom in »Hej Slovani!« — razen v Mariboru seveda. Še danes se zmerjamo radi tistega tingeltangla! Kaj šele bo kislih obrazov in zmerjanja po tej notici! Bog nas varuj! Kdo nam jamči, da se ne presadi še kak novi rdeči mak rapidno na nemškonalno polje, kakor s hudomušno gotovostjo pričakujemo! Ah seveda, večno nesiguren je človek v tistih krajih, kjer je vsak socialist, ki pravi, da je!

Mladeniče, rojene 1. 1904. in 1905. poziva mestni magistrat, da se od 15. do 20. t. m. od 8. do 14. zglase v mestnem vojaškem uradu, Slomškoy trg 5/I. Odsotne morajo prijaviti stariši. Seboj je prinesiti krstni in domovinski list. Neuváževanje tega razglašeno bo strogo kaznovano.

Proračunski špektakel se nadaljuje v občinski seji dne 19. t. m. ob 19.

Grožnja, ki bo zadela. Zdravniško društvo je sklenilo, da bo povišalo zdravniške tarife za 100%, če bodo hišni posestniki povišali najemnine stanovanj in ordinacijskih prostorov.

Stekel pes se je pojavil v Koroškem predmestju in obgrizel več oseb. Občinstvo naj vsak sumljiv pojav takoj javi na živnozdravniškem oddelku na magistratu.

Hišni posestniki so dolžni posipati poledenela hodišča pred svojimi hišami. Za nesreče, ki bi se zgodile radi neizvr-

ševanja te dolžnosti, bodo sami odgovorni.

Predavanje o Pasteurju, ki je med drugim iznašel uspešno zdravljenje pasje stekline in katerega rojstno stoletnico smo obhajali letos, priredi Ljudska univerza 22. t. m. ob pol 8. zvečer v mali kazinski dvorani. — Predavanja Ljudske univerze se bodo vršila odzadaj redno vsak ponedeljek.

SESTAVITE VOLILNE ODBORE!!

Iz stranke.

Seja odbora krajevnega pol. organizacije v Spodnji Šiški se bo vršila v sredo, dne 17. t. m. v Zadržnem domu točno ob 20. Dnevni red zelo važen. Odbornike pozivam posebno radi tega, ker se bo vršila kontrola. Točna udeležba je torej dolžnost. — Predsednik.

Iz strok. gibanja.

Celje. Osr. društvo živilskih delavcev, podružnica pekovskih pomočnikov v Celju bo imela dne 21. t. m. točno ob 9. dopoldne v prostorih gostilne »Ban Jelačič« svoj redni letni občni zbor. Udeležba dolžnost. — Odbor.

Vestnik Svobode.

18. redna odborova seja podružnice v Sp. Šiški se bo vršila v četrtek dne 18. t. m. ob 19.30 v društvenih prostorih. Točna udeležba dolžnost. — Tajnik.

2. čajni večer abstinenčnega odseka »Svobode« se bo vršil v sredo dne 17. t. m. ob 20. v upravi »Napreja«. Vabljeni so tudi prijatelji abstinence, da bo medsebojna diskusija živalnejša.

Vič - Glince. Dram. odsek »Svobode« bo igral v nedeljo, 21. t. m. v Sokolski dvorani na Viču veseloigro: »Ogenj ni igrača«. Cene običajne. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Vsem zaupnikom! Kakor je življenje trdo za proletarskega posameznika, tako in še hujše je za proletarsko stranko. Kakor razumemo, da težko živiš, tako je treba, da tudi ti razumeš, da stranka težko izhaja. Nikakor torej ni prav, če ji kaj dolguješ. Stori svojo dolžnost vselej redno, ne daj se prositi za tisto, kar veš, da moraš dati. Dvakrat da, kdor hitro da, samo polovico pa da tisti, ki da prepozno.

Kdor še nima »**Socialističnega kolektarja**«, naj ga naroči takoj. Stane lepo in trdno v platno vezan **s a m o 12 Din.** — Vsebuje na poučne in praktične stvari. Naroča se pri **Pokrajinskem tajnistvu SSJ v Ljubljani, poštni predal 168** — osebno v **Frančiškanski ulici 6, I. nadstr.** Zaupniki poskrbite, da bo kmalu razprodan.

UTRINEK.

Kdor želi enotno fronto proletariata naj vstopi v SSJ!

Dopisi.

Kočevje. Volilni boj se razvija tudi pri nas. Mrzlično delajo predvsem klerikalci, o drugih strankah pa ni mnogo slišati. Na uspeh lahko računata pri nas samo 2 listi: naša in klerikalna. Radikalci baje ne nameravajo postaviti lastne liste, kljub ministru Zupaniću, demokratov pravzaprav ni, g. Pucelj se javno še ni pokazal, sicer pa baje snubi pri raznih Kočevjarjih, vendar pa brezuspešno. (Pri nas je bolj malo volov, tem več pa medvedov). NSS je izginila, čeprav se, kakor smo slišali, ogreva za republikanizem. Štefanović nima toliko vpliva, da bi lah-

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Take in enake besede je bilo slišati na vsakem uličnem vogalu, v vseh zborovalnih dvoranah in na vsakem mestu, kjer so se delavci zbirali popoldne pri kosilu, zvečer pri večerji in ponoči v prenočevalnicah. In ljudje so poslušali — ljudje, ki niso še nikdar slišali kaj takega, so verno vlekli na ušesa vsako besedo, pokimavali in stiskali zobe — da! — vladarji so res kup gnilobe! Tukaj v Ameriki, ki bi morala biti dežela svobode in drugih dobrot, ni nič boljše. Ljudje se gnetejo okrog velikega korita, da se nažro krvi, ki teče po zlatem žlebu iz Evrope. Seveda zakrivajo ljudje svojo požrešnost s simpatijami do zaveznikov, toda kdo za boga bi verjel, da ljubi stari Granitch rusko vladavo? V Leesvillu ni tega nihče verjel, pač pa je vsakdo vedel, da Granitch »sprejema svoje« in srca vseh so se napolnila z željo, da tudi oni »dobe svoje«.

Izprva je izgledalo dobro. Plače so šle navzgor kakor za stavo; navadni delavec ni še nikdar imel toliko denarja v svojem žepu, medtem, ko so se rokodelci, ki so bili količkaj izurjeni, že lahko prištevali med bogatine. Ali dolgo ni bilo tako. Kakor so rasle mezde, prav tako in še hitrejše so rasle cene. Delavec je kar debelo gledal, ko je bilo treba plačati hišnemu gospodarju stanarino; dva ali tri dolarje na teden za ležišče na slamnici in za odejo, s katero se je odel, — ko je v starih časih imel vse to za petdeset centov! Hrana je postajala redka in slabša. Ali bilo treba dolgo čakati — in moral si plačati šest centov za kos peciva ali skodelico kave, potem sedem in nato deset centov. Ako si se pritožil, ti je gostilničar povedal dolgo povest, koliko mora plačati za najemnino, delo, material itd., in človek mu je moral navsezadnje pritrčiti. Edina stvar, ki se ni takoj podražila, je bila poštna znamka; to so izkoristili socialisti, ki so podarjali, da upravlja pošto stric Sam, ne pa Abel Granitch.

Socialistom torej ni manjkalo gradiva za njihovo propagando: »Izstradajmo vojno in prehranimo Ameriko!« Socialisti so videli, kako je bilo na milijone ton blaga naloženega na parnike in poslanega v Evropo, kjer ga je uničila vojna; videli so, kako so delavci v Evropi vedno bolj privezani na trote v Ameriki, pri katerih so se zadolžile njihove vlade, in kako se Amerika vedno bolj bliža robu konflikta. Socialist je bil proti temu procesu in je zahteval — prepoved izvažanja — ne samo streliva, temveč tudi živil in vsega, dokler se ne spametujejo vojni mogotci v Evropi.

Tako se je pojavila propaganda za prepoved izvoza in nekateri so zahtevali, naj delavci zastavkajo in na ta način prisilijo oblasti, da prepovejo izvoz. Zlasti so to zahtevali oni, ki so bili iz Nemčije in Avstro-Ogrske. Med zadnjimi je sicer bilo dosti takih, ki so sovražili avstro-ogrsko vladavo,

toda v onih prvih dnevih se niso zavedali drugega, kakor da granate, ki se izdelujejo v tovarni Empire Machine, pobijajo tudi njihove očete in brate. Pridružili so se tudi židje, ki so sovražili rusko vladavo, in končno so bili na njihovi strani Irči, katerih prva misel je bila, da je zdaj prišel čas, da plača John Bull stoletja star dolg, a druga njihova misel je bila, da morajo nagajati Angležem, kjer le mogóče.

France Kremen je strmel, ko je gledal v ta vrtnec. Koli-kokrat se je prepiral s katoličani raznih narodnosti in za svoje besede ni dobil drugega kakor zasmehovanje, a zdaj sta Tom Calahan, gospodar »Bufeterije« in Pat Grogan, trgovec na vogalu, naenkrat spoznala, da France Kremen ni bedak in da ima v marsičem prav!

To kipenje med delavci je pomoglo socialistični organizaciji v Leesvillu, da je podvojila svoje članstvo in prirejala dvakrat v tednu javne večerne shode na vogalu Glavne ulice. Načrt za tednik pa je še vedno visel v zraku. Dr. Medved je izgubil medtem dva svaka v vojni — prvi je padel v bitki pri Monsu in drugi je izdahnil v strahovitem boju pri Ypresu, kjer so Nemci izvršili prvi plinski napad in kjer so celi angleški polki, nepripravljeni na strupene pline, poginili grozne smrti. Tudi dva sorodnika njegove žene sta izkúpila — prvi je oslepel in drugi je bil vojni ujetnik v Ruhlebnu, kar je bilo še najslabše. Dr. Medved je še enkrat posetil sejo organizacije in zadnjikrat izbruhal iz sebe ves srd nad sodrugi ter izjavil, da bo podaril Rdečemu križu tistih petsto dolarjev, ki jih je obljubil za ustanovitev socialističnega tednika v Leesvillu.

Nemški socialisti in drugi sovražniki vojne v krajevni organizaciji so se pa vprašali, ali mora biti Leesville brez socialističnega lista samo zato, ker je bogat sodrug, ki ima ženo iz Anglije, obrnil organizaciji hrbet? Odgovor je bil, da organizacija lahko izhaja tudi brez njega, drja. Medveda. Naj si vzame svojih petsto dolarjev in jih nese kamor hoče! Sodrugji bodo podvojili svoje sile, zbirali prispevke in pričeli z izdajanjem lista. Res so šli na delo. Kmalu je bilo zbranih tristo dolarjev. Nekega večera pa je Malič prišel domov z ne- navadno novico.

Imel je navado, da je ob večerih stopil na čašo piva, ko je šel z dela. Ob takih prilikah je poslušal pogovarjanje o vojni in kadar je nanesa beseda, se je pridružil in dodal malo svoje propagande. Tisti večer pa se je v gostilni razvnel in je govoril, kakor je slišal govornike na shodih. Vse ga je poslušalo. Malič je dejal med drugim, da bodo delavci kmalu ustavili kupčijo s strelivom. Ko je končal svoj govor, se mu je približal neznan človek in ga vprašal sledeče: Koliko članov ima krajevna organizacija? Ali so vsi člani istega mnenja kakor on? Kaj delajo socialisti v Leesvillu? (Dalje prih.)

ko računal na kak uspeh. — G. Repovš, vodja NSS, nas namerava zapustiti. — Tukajšnja »Svoboda« je priredila kakor vsako leto tudi letos Silvestrov večer. Videli smo, da so naši telovadci že zelo napredovali, bili smo pa tudi z ostalimi točkami zelo zadovoljni. Priznati moramo, da naša podružnica »Svobode« sicer še ni taka, kakršna bi morala biti prava proletarska »Svoboda«. Težko je pač pripraviti mladino na to, da bi se popolnoma zavedala svojih proletarskih dolžnosti. Upamo pa, da bomo s trdno voljo tudi pri njej dosegli svoje začrtane cilje. — Na Silvestrov večer je smelo par Sokoličev rajati celo noč, nas pa so zapodili točno ob 2. zjutraj domov. To je popolnoma prav in to tudi sami odobravamo, pripomniti pa moramo vendar, da imamo vsi enake pravice. Drugič nas bodo morda prikrajšali pri kakih drugih stvari — za to gre in radi tega se sklicujemo na enake državljanske pravice.

Ena 1 steklenica Elzafluida nadomesti 3 steklenice francoskega žganja!

Vsebinska to naredi!
Sestava Fellerjevega Elzafluida je iz najmočnejših esencev zdravilnih želišč, cvetja, korenin in listja z najfinejšim destilatom žganja. Že čez 25 let je vzrok hvalečnosti nebroj ljudi v vseh delih sveta, ker jim kakor dober prijatelj v težkih dneh prežene bolečine. Imate bolečine v udih? V hrbtu? Zobobol? Nahod? Ste slabočni, izmučeni in preveč občutljivi? Želite dober kosmetikum za zobe, zobno meso, lice, glavo? Ali želite v vseh priložnostih imeti zanesljivo sredstvo v hiši? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid? Kmalu boste rekli tudi vi:

To je najboljšo, kar sem kedaj okušal!
Je veliko močnejši in izdatnejši kakor francosko žganje in najboljšo sredstvo te vrste! V vseh lekarnah zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekar-

narja Feller. S pakovanjem in poštnino stane, če denar naprej pošljete ali pa po povzetju:
3 dvojnate ali 1 špecialna steklenica 24 dinarjev
12 dvojnatih „ 4 špecialne steklenice 84 „
24 „ „ 8 špecialnih steklenic 148 „
36 „ „ 12 „ 208 „
KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja očesa 2 dinarja in 3 dinarje; Elza-mentolni črtniki 4 dinarje; Elza-švedska tinktura za želodec 10 dinarjev; Elza-zagorski prani in kiseljni sok 9 dinarjev; Elzaribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonska voda 15 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 dinarjev; Glycerin 4 dinarje in 15 dinarjev; Lysol, Lysoform 12 dinarjev; Kineski čaj od 1 dinarja dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 13 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 7 dinarjev, strup za podgane in miši 7 dinarjev. Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa. Na te cene se računa sedaj 5% doplačila. Adresirati natančno:

Even V. Feller, lekarnar Stubica donja Elzarg št. 358, Hrvatsko.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

NOVOSTI ZA PLESNO SEZIJU!
A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS
LJUBLJANA, Mesni trg št. 19.

Največja zaloga klavirjev in pianin v Ljubljani.
TVRDKA J. DOLENC,
Ljubljana, Milšerjeva ulica št. 5
Največja izbira različnih pletenin, majic nogavic in rokavic pri tvrdki
A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

Vsak, kdor hoče vsaj delomo poznati socializem in biti socialist, naj čita knjigo „Socializem in vera“.
Naroča se pri taštvu SSJ, Ljubljana, poštni predal 168, in stane lepo in trdno vezana 9 Din. bro- - - širana pa 7 Din. - - -